

ประเภทภูมิปัญญาด้าน ช่าง สล่า

ชื่อภูมิปัญญา พัดป้าวจ้ามอน

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

พัดป้าวจ้ามอน คือ เครื่องมุกุภัณฑ์ที่พบ อยู่ในข้างพระประธานในโบสถ์ และวิหารของวัดในพื้นที่บ้านพื้นเมือง เป็นเครื่องมือที่มีจิตศรัทธา ประสาทะได้มีความพึงเชื่อในบรรพพระพุทธศาสนา ได้ร่วมสร้าง เครื่องสูงชนิดนี้โดยส่วนมาก จะทำมาจากไม้สักเหลา กลึง แกะสลัก ปิดทอง ลงรัก และชาดหางอย่างดี มักพบด้วยกันมีอยู่ 2 ชุด วางตั้งอยู่ข้างพระประธาน ทั้งฟากซ้ายและฟากขวา โดยในหนึ่งชุด จะมีที่ตั้งประดับ เรียกว่า “ก้าง”

ความเป็นมา

พัดป้าวจ้ามอน จะมีอยู่ด้วยกัน 5 อย่าง คือ

1. ไม้เท้า
2. บั้งแสรก (พัดป้าว)
3. บั้งสุร (จ้ามอน)
4. เก้ง (สับทน)
5. แล่ (พู่)

โดยมีคติความเชื่อเป็นประเพณีว่า การกลับชาติของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก่อนที่จะเกิดมาเป็นพระสหัสสี สัมพัญญพระพุทธเจ้า จะเป็นพระเวสสันดร โดยมีพุทธประวัติได้กล่าวไว้ว่า พระเวสสันดรจะได้เสด็จกลับไปครองบ้านครองเมือง หลังจากที่ได้อุปจำศีล ภาวนา เป็นนักพรต ฤาษีแล้วตามในธรรมเวสสันดรชาดก กัณฑ์ที่ 13 อันมีชื่อว่า นครกัณฑ์

พัดป้าวจ้ามอน นับว่าเป็นเครื่องสูงที่ชาวพุทธ จัดสร้างขึ้นถวายพระพุทธเจ้า เพื่อจารึก นึกถึง บุญบารมีทานของพระองค์ท่าน จึงได้สร้างเครื่องสูงชนิดนี้ไว้ตามวัดวาอาราม ตามคติประเพณี ความเชื่อ จึงนับได้ว่า พัดป้าวจ้ามอน เป็นโบราณวัตถุ ที่คงไว้ความเป็นเอกลักษณ์ในด้านช่างฝีมือ ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่ว่าในด้านการกลึง การแกะสลัก การปิดทอง ลงรัก นับวันจะหาช่างที่มีฝีมือทางด้านนี้ได้ยากเต็มที

แหล่งข้อมูล

นายญาณ สองเมืองแก่น

บ้านเลขที่ 184 หมู่ 4 ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน 55110

☎ 054 – 782057